

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om dyreforsøg.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).

(Fremsat 8/10 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jimmy Stahr (S):

Jeg vil gerne starte med at rette en tak til ministeren for det forslag, der ligger på bordet i dag, ikke fordi jeg mener, at det er det bedste, der overhovedet kan laves, men fordi det forslag til lov om dyreforsøg, som ligger på bordet i dag, er et væsentligt fremskridt i forhold til det, vi har, en klar forbedring. Det, man selvfølgelig kan diskutere i den sammenhæng, er, om forbedringen er stor nok.

Det er sådan, at der netop i dette spørgsmål har været en meget kraftig folkelig opbakning og indstilling. Ikke mindst de forskellige dyrebeskyttelsesforeninger synes jeg har gjort et fremragende stykke arbejde for at stimulere den folkelige debat om disse ting.

Med hensyn til spørgsmålet om det etiske vedrørende dyreforsøg vil jeg alene henvise til det, jeg sagde, da vi behandlede SFs forslag i sidste samling. Det er der ingen grund til at gentage. Jeg synes, der er al mulig grund til at være på vagt over for enhver udnyttelse af dyrene, og ethvert forsøg må selvfølgelig kontrolleres på den ene eller på den anden måde. Som sagt synes jeg, at lovforslaget er udtryk for en klar forbedring.

Jeg har nogle spørgsmål til de forskellige paragraffer, men jeg mener ikke, der er grund til at tage Folketingets tid her ved førstebehandlingen og bede ministeren svare på hvert enkelt af de spørgsmål, jeg har.

Der er bl.a. § 1, stk. 2, altså spørgsmålet om, hvad der skal gives tilladelse til. Jeg har hæftet mig ved forskellige ting, og nogle af dem kan vi tage op i retsudvalget. Men jeg vil allerede nu forudskikke, at der i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 3, nævnes planter, og det har undret mig ved første gennemlæsning, men det kan være, jeg kan blive overbevist om noget andet. Hvordan kan dyreforsøg bruges til at gøre noget for sygdomme hos planter?

Det har jeg ikke rigtig fantasi til at forestille mig. Men det kan være, der er en ganske fornuftig forklaring på, hvorfor man for at redde planter skal lave dyreforsøg.

I § 1, stk. 2, nr. 4, står der, at dyreforsøg kan bruges, når det drejer sig om beskyttelse af miljøet. Jeg går ud fra, at der her også er tale om arbejdsmiljøet, ikke bare det, vi i daglig tale kalder miljøet.

I nr. 5 er bare nævnt ordet forskning. Jeg mener, det nok er lidt for bredt bare at skrive »forskning«, for det er faktisk mange ting. Man kunne måske indskrænke det til biologisk forskning.

I nr. 7 står der, at dyreforsøg kan bruges til retsmedicinske undersøgelser. Det er også et af de steder, hvor min fantasi ikke kan sættes op i det tilstrækkelige antal svingninger, for jeg kan ikke rigtig forestille mig, hvad det er. Men det er også en af de ting, jeg regner med at vi får opklaret i retsudvalget.

Så er der bemærkningerne om visse skønhedsmidler. Jeg mener, at ingen dyreforsøg kan forsvares, når det drejer sig alene om skønhedsmidler. »Skønhedsmidler« er for øvrigt et underligt, lidt gammeldags ord. Jeg ved ikke, om det er jurister, der ligesom hænger fast i nogle ting dér, men jeg vil tro, det er det, vi andre også kalder kosmetik og sådan noget. Med hensyn til visse skønhedsmidler, som der står, synes vi altså, vi skal kigge lidt nærmere på, hvilke dyreforsøg vi skal bruge her.

Jeg synes, det er godt med udvidelsen af lægmandsrepræsentationen i tilsynet.

Jeg vil også godt i retsudvalget diskutere hele spørgsmålet om uanmeldte besøg. Jeg synes, det er meget godt, at der er lukket op for det, men det kan være, der skal lukkes mere op.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Lige siden vi i april måned behandlede Socialistisk Folkepartis forslag om en ændring af dyreforsøgsloven, har jeg og sikkert mange andre af Tingets medlemmer fået en lang række henvendelser fra foreninger og institutioner, der har med dyrenes beskyttelse at gøre. Det viser tydeligt, at vi her er inde på et lovgivningsområde, som virkelig appellerer til befolkningens etiske følelser.

[Karen Thuroe Hansen]

SFs forslag blev ikke gennemført trods tilsagn fra alle sider, fordi Justitsministeriets dyreforsøgsudvalg arbejdede med ændring af den gældende lov.

Dette arbejde er nu tilendebragt, og der er grund til at gratulere justitsministeren med forslaget, der efter min mening på mange områder er en forbedring, der lægger helt faste rammer for dyreforsøg. Vi ved alle, at disse forsøg er nødvendige i forskningsøjemed til forebyggelse af sygdom og dårlig sundhedstilstand eller andre abnormiteter såvel hos mennesker som hos dyr.

Det er ikke nødvendigt for mig at opremse alle lovforslagets paragraffer. Jeg vil dog gerne fremhæve, at et væsentligt fremskridt er, at der nu kan anvendes edb, idet man så hurtigt kan konstatere, om der foretages parallelforsøg i samme øjemed, og derved skåne en hel del dyr.

Ligeledes kan dyreforsøgstilsynet, som det tidligere udvalg nu skal benævnes, fremover foretage kontrol og inspektioner uanmeldt. Det synes jeg er en god ting.

Der er naturligvis nogle udgifter ved forslagens gennemførelse, men det opvejes gennemgående af de gebyrer, der må betales for tilladelse til dyreforsøg.

Vi kan fra Det Konservative Folkepartis side anbefale lovforslaget og ser meget gerne, at vi får et rigtig godt udvalgsarbejde.

Bjørn Elmquist (V):

Der er ingen af os, der kan være i tvivl om, at dette spørgsmål er et af dem, der er oppe i tiden, som man siger. Vi får alle sammen hver eneste dag, tror jeg, en lille bunke af disse sedler, klippet ud af aviser eller som fotokopier: »Hjælp forsøgsdyr til bedre vilkår« – og så et navn og en adresse, hvor de beder om, at partiet eller én selv personlig gør noget ved sagen. Det er en græsrodsbevægelse, som i enhver henseende må virke sympatisk. Jeg synes ikke, det er ubillige krav. Det er ingen ubehagelig pression, man udsættes for.

Jeg synes, at det forslag, vi har for os i dag, er seriøst i den forstand, at det ikke prøver på at skyde noget under bordet. Man siger helt klart i starten af justitsministerens fremsættelse, at vi er ude i en – »ubehagelig« står der ganske vist ikke, men det står mellem linjerne – afvejning. På den ene side er

der hensynet til at beskytte dyrene mod smerte- eller lidelsesforvoldende forsøg, og på den anden side er der et hensyn, vi faktisk ikke kan afvise, nemlig hensynet til nødvendigheden af i forbindelse med bl.a. forskning og sygdomsbekæmpelse at benytte dyr til forsøg. Det drejer sig om at finde medicin. Det drejer sig om at finde metoder i lægevidenskaben, som kan hjælpe menneskeheden, både samlet og det enkelte menneske.

Dette er en vanskelig afvejning, men det er en afvejning, der må foretages. Det ville være så let med de kategoriske løsninger og holdninger og sige: jamen vi forbyder alle dyreforsøg. Det ville være let ud fra den betragtning, at det ville være forenklet. Der er så en anden side af medaljen, vi bliver nødt til at acceptere nærmest automatisk: en masse fordele, som vi måtte sige farvel til.

Man kan gøre sig den forhåbning, at man med den teknologiske udvikling på en række andre områder, f.eks. på det genteknologiske, på det bakteriologiske område, for så vidt angår gensplejsning en skønne dag kunne undgå at bruge dyr til forsøg. Jeg er bestemt ikke i besiddelse af en sådan ekspertise på området, at jeg kan udelukke, at det vil ske. Det kan vi måske endda henholde os til en vis forhåbning om. Men at det er sådan i dag, er der ingen af os der kan hævde med rette. Derfor er den balance, den afvejning, jeg var inde på, helt nødvendig.

De tre overordnede elementer i forslaget, som justitsministeren redegør for, er af en sådan karakter, at vi fra Venstres side helt kan tilslutte os dem: man skal sikre sig, at unødvendige dyreforsøg undgås. Man skal sikre sig, at der i de enkelte forsøg ikke anvendes flere dyr end nødvendigt. Endelig skal man for det tredje tilsige en større beskyttelse af de dyr, som anvendes til forsøg. Det kan vi som sagt helt tilslutte os. Vi kan også tilslutte os, at man opretter et dyreforsøgstilsyn.

Vi er helt med på den direkte forbindelse, der er over til det internationale arbejde på området, først og fremmest i Europarådet.

Vi er også helt med på, som det hedder i fremsættelsen, at forslag til ændringer i dyreværnsloven kan komme på tale efter den indstilling, der vil fremkomme fra den særlige arbejdsgruppe, der er nedsat vedrørende produktionssystemer i landbruget for så vidt angår dyrehold.

[Bjørn Elmquist]

Der er et enkelt spørgsmål, jeg godt vil have frem allerede her i folketingsalen. Ellers skal jeg nok bringe det frem i udvalget. Der står i § 19 om retten til aktindsigt, hvor man undtager fra den nye forvaltningslov, som træder i kraft 1. januar 1987, adgang til at blive gjort bekendt med identiteten, herunder navne, adresser og telefonnumre, på de personer, der udfører forsøg på dyr osv. osv.

Jeg ville godt have justitsministeren til her i fuld offentlighed, jeg tror, det kan have et formål, at bekræfte – jeg har en fornemmelse af, at det er det, der er tilfældet – at dette hænger sammen med, at de personer, som træffer beslutningerne, vil man godt give en beskyttelse med hensyn til deres privatlivs fred, hvorimod selve principperne, selve handlingerne, forsøgene med dyrene, vil man meget gerne have debatteret i offentligheden. Når det er sket, må det være Dyreforsøgstilsynet, der påtager sig et ansvar. Det er faktisk en slags nævn eller en slags domstol, kan man sige.

Men for at slutte: mit parti kan støtte lovforslaget.

Margrete Auken (SF):

I sidste samling fremsatte SF et forslag om at forbedre forholdene for forsøgsdyr. Justitsministeren havde ikke overvældende sans for vores forslag. Så vidt jeg husker, blev det kun støttet på et enkelt punkt, nemlig ønsket om flere inspektionsbesøg, anmeldte såvel som uanmeldte. Men i øvrigt fik forslaget god opbakning.

Imidlertid besluttede ordførerne bag det flertal, der var, at lade forslaget oversomme i håb om at få regeringspartierne med. Kørte vi det igennem, ville vi nemlig risikere ikke alene en masse vrøvl med forskere og medicinalindustri, også justitsministeriet ville sandsynligvis gå i lammelse. At vedtage noget uden om regeringen finder dette ministerium åbenlyst upassende. Fra andre sager ved vi, hvor galt det kan gå. Så kunne vi få dem med os, så ville det være godt. Det er immervæk dyrene, der skal have glæde af det her, ikke SF og den øvrige opposition.

Og halleluja, vi gjorde ret. Sommeren blev forsødet med en helt overvældende strøm af henvendelser fra mennesker, der ville have forsøgsdyrsloven forbedret, og dertil var alle

organisationerne i sving med mange gode ideer.

Så får vi til overmål et forslag lagt frem, som ikke alene har næsten alle SFs ændringer med, men som endda på sine steder er bedre. Der er stadig et par ting, vi gerne vil forskønne det yderligere med, og dertil kommer, at et par af organisationerne har indsendt ændringsforslag, som muligvis fortjener at komme ind. Jeg vil ikke nævne dem specifikt her, vi må kigge på dem i udvalget.

Spørgsmålet er svært, og det fortjener en grundig behandling, men blot sagt nu: vi skal nok tage forslagene op og prøve på at få dem ind, vi synes gør forslaget endnu bedre.

Det, vi i hvert fald gerne vil have med, og som jeg allerede nu kan trække frem, er for det første spørgsmålet om at sikre, at der også bliver foretaget en vurdering af rimeligheden af at lave de her forsøg, om der er en tilstrækkelig forskningsmæssig og samfundsmæssig interesse i at gøre det. Det stod eksplicit i lovforslag nr. L 175, i § 1, nr. 1. Det er for så vidt med i det foreliggende forslag, men kun i bemærkningerne, og vi finder det så betydningsfuldt, at vi godt vil have det ind i selve teksten.

Vi er selvsagt glade for, at ministeren har fulgt os i et ønske om Dyreforsøgstilsynets – som det nu hedder – sammensætning, så der også bliver plads til lægfolk og medlemmernes antal udvides.

Vi betragter ideen om et sekretariat som en klar forbedring i forhold til vores forslag, og det er også bedre end vores idé om lønninger til medlemmerne.

Der er endda særdeles gode ting om edb-registreringen. Den kan på en helt ny og god måde sikre såvel kontrollen med, hvad der foregår, som mulighederne for at aflægge uanmeldte besøg. Det er temmelig svært at gøre det, det var vi godt klar over også med vores forslag. Men fra nu af vil man på forhånd kunne konstatere, hvornår forsøgene skal ske, så medlemmerne ikke løber forgæves.

Det er også godt, at der kan bruges stedfortrædere, og at man kan forlange, at medlemmer af tilsynet skal være til stede ved forsøg.

Hele sekretariatsafsnittet burde måske have en plads i selve lovteksten.

Spørgsmålet er, om det er tilstrækkeligt at sikre offentlighed og at undgå parallelforsøg

[Margrete Auken]

med dette edb-system. I lovforslag nr. L 175 havde vi en bestemmelse om, at en tilladelse kunne gøres betinget af offentliggørelse. Vores formulering var næsten uanstændig blød.

I betragtning af at vi har med handlinger at gøre, hvor vi på det nærmeste bruger nødretsargumenter, jf. Venstres ordfører før, når vi skal forsvare de her handlinger – det er dit liv eller mit liv, siger vi, og det synes jeg vi har ret i at sige – er det flovt, at flade, kommercielle interesser skal have lov at tælle mindst lige så meget. Men vi bøjede os i sin tid så langt, at vi skrev »kan« i stedet for »skal«. I ministerens forslag er det helt væk, og jeg forstår ham, for sikke et hus vi får med industrien, hvis vi piller ved den hellige konkurrencebeskyttelse. Men hvad er mest helligt? Vi burde kunne enes om at give dyrene i hvert fald nogen beskyttelse eller noget af fortrinnet i dette slagsmål om beskyttelsesret, bare en lille smule i hvert fald.

Vi vil endelig søge at få tydeliggjort, at man ikke må bruge indfangede dyr til forsøg. Det var en forglemmelse i SFs forslag, og det er heller ikke med i ministerens, det findes derimod i konventionen. Det bør ind i lovteksten, og så bør det udvides til også at gælde aber. De er af grunde, vi nådigt bør forbigå, undtaget i konventionen. Det bør ikke ske hos os. Her skal kun dyr, der er opdrættet til det, bruges til forsøg. Mon ikke også vi kan enes om det?

Jeg er i øvrigt blevet gjort opmærksom på, at visse ikke-hvirveldyr, f.eks. blæksprutter, følger ganske godt med i, hvad der foregår omkring dem, selv om de er bløde. Det er tænkeligt, at de også bør komme ind under denne lovs begrænsninger.

Men altså først og sidst tak til ministeren for dette forslag. Jeg bærer gerne over med, at såvel SFs forslag som hele den store folkelige indsats, vi har oplevet i sommer, i det foreliggende forslag kun omtales som: »Også på det nationale plan har interessen for dyreforsøg været stor«.

Ejendomsretten er i det hele taget ikke den mest pyntelige af vores rettigheder. Ejendomsret i åndens verden er nærmest komisk. Ministerens noget trangbrystede måde at omgås andres indsats på skal han derfor ikke høre mere for. Vi takker og går glade i gang med de sidste forbedringer.

Larsen-Ledet (RV):

Justitsministerens lovforslag rører ved et meget ømt og følelsesladet område. Umælen-de dyr har krav på beskyttelse. Det hører med til vore etiske normer, og det hører med til et godt miljø, at vi er humane over for vore husdyr. Det vanskelige består i at finde balancen mellem behovet for mad, behovet for lægemidler, behovet for forskning til gavn for menneskers sundhed og så hensynet til dyrene.

Det Radikale Venstre vil bestræbe sig på at forhandle om justitsministerens forslag med dette sigte. Alle her i salen er i princippet enige om, at dyreforsøg er nødvendige. Sigtet med forslaget er, at kun strengt nødvendige forsøg bør gennemføres. Det er vi enige i. Ligeledes er vi enige i, at kontrollen med dyreforsøg skal skærpes, og at der ikke gennemføres parallelle forsøg i unødigt omfang.

Vi har tidligere fra radikal side været forbeholdne over for det offentlighedskrav, der blev ført frem af SF, og det er vi fortsat. Vi kan ikke på nuværende tidspunkt overskue konsekvenserne, hvis det kan indebære, at dansk forskning bremses på grund af konkurrencemæssige forhold. Så påtager vi os et stort ansvar. Og behovet for offentliggørelse er vel heller ikke så påkrævet, når man vil undgå parallelle forsøg.

I Det Radikale Venstre synes vi, der er en lang række gode intentioner i forslaget. Vi vil gerne være med til at se nærmere på enkeltheder i forslaget i retsudvalget. Jeg kunne måske føje til vedrørende § 10 om Dyreforsøgstilsynet, at det måske ville være rigtigt at overveje, om også patientforeningerne skulle være repræsenteret, f.eks. Kræftens Bekæmpelse. Men det er et spørgsmål, vi kan tage op i retsudvalget.

Sikkerhed for human behandling af dyr har høj prioritet hos Det Radikale Venstre, og vi vil med det som baggrund gå til udvalgsarbejdet.

Birgith Mogensen (CD):

CDs folketingsgruppe vil gerne takke ministeren for det lovforslag, vi her har til behandling.

Det er et følsomt område, som har været debatteret meget i de senere år, og hver gang ordet »«forsøgsdyr» har været på tale i medierne, har det vakt antipati i vide kredse.

[Birgith Mogensen]

Dyreværnsforeningerne har gennem årene gang på gang fastholdt os i en dårlig samvittighed og påpeget de dårlige forhold, som visse dyreforsøg er foregået under, og formålene med dem.

De forhold og formålene har vel medført, at man uvilkårligt har sat spørgsmålstejn ved, om vi mennesker har kunnet være det bekendt. Hele problematikken rører ved noget væsentligt i os alle, nemlig det velkendte begreb værdighed, for uanset hvordan vi vender og drejer hele dyreforsøgsområdet, er mennesket i den sidste ende dyrenes vorherre, og det giver uvilkårligt en forpligtelse.

Når dette er sagt, må det med kølig fornuft understreges, at i hvert fald hovedparten af dyreforsøg foregår ud fra nødvendighedens lov. Medicin skal afprøves, operationsteknikker forbedres, sygdomsteorier afprøves osv., alt sammen veje, vi bruger til at erhverve ny viden, der kommer mennesket og dyrene til gode.

Med ministerens forslag får vi fremtidens dyreforsøg lagt i fastere rammer end hidtil, og der vil samtidig ske en koordinering, så de samme forsøg ikke udføres flere steder på én gang. Der vil blive oprettet en såkaldt erfaringsbank, som kan komme flere til gode.

En af lovforslagets hovedintentioner er, at der skal bruges så få dyr til forsøg som muligt, og at det skal være et så lavtstående dyr i dyrerækken som muligt. Det er der vist ingen der ikke kan tilslutte sig.

Desuden er jeg glad for, at Dyreforsøgstilsynet får de beføjelser, loven lægger op til, og at det nu bliver forbudt at bruge forsøgsdyr til produktion af kosmetiske artikler.

CD er også tilfreds med den foreslåede sammensætning af det kommende Dyreforsøgstilsyn, hvor der fremover vil være fire repræsentanter for de største dyrebeskyttelsesforeninger i stedet for de nuværende tre.

Med hensyn til de samlede merudgifter, som i lovforslaget skønnes ikke at overstige 2 mill. kr., finder vi i CD det kun rimeligt, at de modsvares af indtægter fra de gebyrer og afgifter, som efter lovforslaget kan fastsættes af justitsministeren. Det er kun rimeligt, at de virksomheder, personer og offentlige instanser, der bruger forsøgsdyr, er med til at dække de udgifter, som Dyreforsøgstilsynets virke medfører.

Jeg håber på et positivt udvalgsarbejde, og CD kan som tidligere nævnt tilslutte sig lovforslaget.

Kofod-Svendsen (KRF):

For Kristeligt Folkeparti har det altid været meget væsentligt, at vi yder dyrene den maksimale beskyttelse. Det lovforslag, som justitsministeren har fremsat, hilser vi med glæde. Vi har med tilfredshed bemærket, at dette lovforslag tilsigter i større omfang end hidtil at undgå unødvendige dyreforsøg.

Der er en række detaljer, hvor vi kan se forbedringer. Jeg skal ikke her bruge tid på det; vi får jo et udvalgsarbejde. Bare et par ting skal jeg nævne.

I § 10 får Dyreforsøgstilsynet en stærk placering, og sammensætningen er jeg også meget godt tilfreds med. Fire medlemmer fra dyrebeskyttelsesforeningerne er med, og både sammensætning og beføjelser synes jeg er fine, hele intentionen med en koordinerende indsats, så vi kommer til at foretage så få dyreforsøg som overhovedet muligt. Men at det er nødvendigt at foretage nogle, siges realistisk og rigtigt. Jeg synes, der er tale om en fin afvejning.

Jeg lyttede med interesse til Det Radikale Venstre, som nævnte, at Kræftens Bekæmpelse el.lign. også måtte med. Det lød interessant. Det vil jeg da gerne høre Det Radikale Venstre argumentere nærmere for under udvalgsarbejdet. Det var et spændende synspunkt, der kom frem.

Konkluderende kan vi sige, at vi er glade for forslaget, og vi vil gerne medvirke til en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Poulsgaard (FP):

Når man selv har arbejdet med dyr i mange år, kan man blive fuldstændig tosset, når man læser i avisen om dyremishandling, og man kan blive lige så tosset, når man hører om de straffe, der somme tider er givet. De er fuldstændig latterlige.

Der er ingen, der kan lide dyremishandling, gudskelov. Fornuftige mennesker behandler deres dyr på en ordentlig måde. Men vi står her i et dilemma. Vi står over for en problemstilling, og regeringen har sagt gang på gang, at der skal forskes, at vi skal være dygtige til forskning, og at vi skal give forsk-

[Poulsgaard]

ningen så gode vilkår som overhovedet muligt.

Det er desværre sådan, at for at forskerne kan fremvise nogle resultater, bliver der nødt til i nogle tilfælde at bruge dyr i deres forskning. Det kan være kræftsyge mennesker, det kan være alt muligt, det kommer til gode. Derfor kan vi i hvert fald blive enige om, at vi ikke kan undvære forskning, at vi ikke kan undvære dyr i forskningen.

Man kan da godt sige, at ministerens lovforslag her er et fremskridt. Det er det nok også, men jeg synes alligevel, det skal siges her, at der ligesom ligger nogle undertoner i debatten. Nu har alle været så positive over for lovforslaget. Der ligger ligesom nogle undertoner i det; i hvert fald er det godt med lægmandsudvidelsen. Jamen hvorfor er det så godt? Stoler vi da ikke på vore forskere? Er vore forskere da ikke mennesker? Er de ikke dyrevenner som vi andre? Vi kan jo bare henvise til burhønsdebatten, hvor følelserne kommer helt, helt i top. Jeg ville meget nødig være den lægmand, der skulle ud og inspicere de steder, hvor man har dyr til forskningsbrug, om de dyr blev behandlet rigtigt, om de får den rigtige pleje. Det vil være meget, meget svært for lægmanden at se, hvad der er det rigtige. Jeg synes som sagt, at der ligger en lille smule mistænkeliggørelse af vore forskere.

Nu skal vi se, hvad der kommer ud af udvalgsbehandlingen, men det kunne da godt ske, at det ender med, at vi støtter dette lovforslag.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Når fru Margrethe Auken siger, at i hvert fald på nogle punkter er det forslag, jeg har fremsat, bedre end SFs forslag, så kan jeg jo næsten ikke nå længere i denne verden. Jeg er da taknemlig for udtalelsen, og det tyder vel også på, at vi ikke har grebet helt galt med det forslag, der er fremsat.

Bare for en ordens skyld, for at gøre dette færdig: jeg mener ikke, at det svar, jeg gav vedrørende SFs forslag, kunne opfattes som en, skal vi sige fornærmende holdning. Jeg er teknemlig for det bidrag, der kom fra SFs side igennem fremsættelse af forslag, også taknemlig for en række udtalelser, der er fremsat af ordførerne i dag, som jeg synes

kan medvirke til måske på nogle punkter at gøre forslaget bedre.

Det er heller ikke, fordi jeg synes, det vil være upassende, hvis nu der skulle være et eller andet flertal, der vedtog et andet lovforslag end det, jeg har fremsat. Jeg synes bare ikke, der er brug for det, når vi alle sammen, hvad denne førstebehandling har vist, har den opfattelse, at det er tiltrængt at få nogle forbedringer med hensyn til dyrebeskyttelsen. Derfor sagde jeg også i foråret, da vi drøftede sagen, at vi forberedte en lovgivning i Justitsministeriet.

Hvis man vil spørge, hvorfor en sådan forberedelse er sat i gang, vil jeg for mit vedkommende nævne to personlige grunde til det. Den ene er de tal, der står i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Hvor man i 1979 anvendte knap 434.000 dyr, var tallet i 1983 kommet op på næsten 493.000.

Jeg kan godt se, at der kan være en forklaring på det, og flere ordførere har været inde på det. Der skal jo forsøg til for at komme stadig videre inden for lægevidenskab.

Dertil kommer, at vi på en række felter, af hensyn til miljø, befolkningens sundhed og gode tilværelse i øvrigt, altså meget af det, man arbejder med i miljøudvalget, på en helt anden måde, end man gjorde tidligere, må gennemprøve stofferne, materialerne og hvad det hedder alt sammen, også for f.eks. at undgå arbejdsskader. Det kræver en hel del forsøg, og derfor er det vel forståeligt, at der anvendes et større antal dyr.

Men det synes jeg kræver af os andre, at vi til gengæld gør, hvad vi kan for at sikre os imod parallelforsøg, sikre os imod, at man af andre grunde end dem, jeg her har nævnt, laver nogle forsøg, hvor vi kan sige: jamen det kan ikke være så afgørende at få dem igennem, sådan at dyrene på en uheldig måde skal medvirke til det.

Den anden personlige grund, jeg vil nævne, er en udsendelse i den udmærkede serie, der hed »Dus med Dyrene«, som behandlede forsøgsdyrene for et par år siden, og hvor jeg havde lejlighed til at medvirke. Jeg syntes selv, at det ikke var nogen udelte behagelig opgave at skulle forsvare den lovgivning, vi havde, og det var selvfølgelig min opgave. Jeg syntes, at der var nogle områder, hvor man kunne sige, at det her må vi kunne gøre

[Justitsministeren]

noget bedre, og det er jo altså det, vi skal forsøge på i fællesskab.

Hr. Jimmy Stahr gav megen tilslutning til lovforslaget, hvad jeg takker for. Han havde en del spørgsmål. Må jeg bare sige generelt om § 1 i lovforslaget, at det for så vidt er en afskrift af konventionen, men derfor kan vi selvfølgelig godt – det synes jeg også vi skal gøre – uddybe det yderligere under udvalgsbehandlingen.

Angående kosmetik er der foretaget forskellige begrænsninger. Om det er tilstrækkeligt, må vi overveje. Det er rigtigt, at kosmetiske midler kan have et andet formål end at, om jeg så må sige, fremhæve skønheden hos dem, der anvender dem. Det kan også have betydning for huden og lign. Derfor kan man ikke på forhånd sige, at det er noget, man ikke må udføre forsøg til. Men det er også rimeligt, at vi kigger på det.

Både hr. Jimmy Stahr og hr. Poulsgaard var inde på spørgsmålet om lægmænd, fra hr. Poulsgaards side med nogen skepsis over for betydningen af, at man inddrager dem. Jeg vil gerne sige, at det er da ikke, fordi vi mener, at forskerne bevidst gør noget forkert, men hvis man ønsker at fastholde den etiske opfattelse, som jeg tror størstedelen af befolkningen har, i retning af, at man skal beskytte dyrene, så tror jeg også, det er rigtigt, at man inddrager andre end forskerne i denne opgave.

Hr. Poulsgaard var også inde på, at vi i almindelighed er modstandere af, heldigvis, at man skader dyr. Jeg er ikke sikker på, at det her skal være det sidste led i den forbindelse. Jeg vil tro, at dyreværnsloven også kan trænge til en revision, måske i forbindelse med de sanktioner, der er tale om, når der voldsomt skade på dyr med forset fra menneskers side. Det vil jo nok være det næste led, vi skal tage fat på, ud fra den almindelige opfattelse, at vi skal beskytte dyrene.

Fru Karen Thurøe Hansen takker jeg. Hr. Bjørn Elmquist også. Jeg vil sige til hr. Bjørn Elmquist, at hans forståelse af § 19 er ganske rigtig. Det er meningen med den, at man skal undgå chikane over for dem, der er nødvendige deltagere i de dyreforsøg, der bliver tale om.

Hr. Larsen-Ledet var inde på spørgsmålet om udvalgets sammensætning, om man skulle supplere det med en repræsentant for de foreninger, der har til formål at bekæmpe

sygdomme. Det er da noget, man kan overveje.

Fru Birgith Mogensen og hr. Kofod-Svendsen gav også tilslutning. Jeg takker dem og i det hele taget alle ordførere for den opbakning, der er givet til dette, synes jeg, nødvendige lovforslag.

Margrete Auken (SF):

Jeg takker ministeren igen. Idyllen når altså usete højder, og jeg glæder mig over, at ministeren mener, at han ikke kan nå meget længere, end at jeg er glad. Jeg kan love ham, at jeg normalt er lige så rundhåndet med ros som med ris, så bare kom an! Der er mange muligheder for glæde til ministeren i fremtiden.

Så vil jeg lige sige et par ting, som jeg synes vi kunne tage med ind i denne debat.

Vi afgrænsede før – det var noget, jeg ikke kunne nævne – på kosmetik eller skønhedsmidler, som jeg i grunden synes er et moralsommere ord, skønt sæbe vist også er et skønhedsmiddel. Hvad med også at tage en afgrænsning på sådan noget som smøgerne? Der er noget urimeligt i, at dyrene skal plaget med vores laster. Der er noget utrolig uretfærdigt i det. Det er en afgrænsning, man normalt ikke har villet tage med, fordi man betragter tobakken som en sygdom. Vi afvønnede narkomaner ved godt, at det kan der være en vis rimelighed i, men er det ikke lidt tarveligt, at dyrene skal sættes til at ryge alle de cigaretter, fordi vi ikke kan nære os?

Så vil jeg spørge – hvis ministeren kan svare – i forbindelse med, at man vil hemmeligholde navnene på dem, der får tilladelse til forsøg, det kan vistnok være rigtigt: hvad med at offentliggøre mindretalsindstillinger i tilsynet? Det er noget, man efterhånden gør ved domstole osv. Det er i og for sig en meget god måde at sikre, at debatten fortsætter, og at mennesker tilkendegiver, at det er deres personlige troværdighed, der i sidste ende afgør, hvad det er for nogle beslutninger, man tager.

Der er en af organisationerne, der har foreslået det, og jeg synes, det er et spændende forslag. Måske kan ministeren vente med at svare på det, men jeg vil godt have taget det med.

Der er også et andet ændringsforslag, jeg har været noget optaget af, nemlig spørgsmå-

[Margrete Auken]

let om at kunne anke videre internationalt. En del af konventionen drejer sig jo om at undgå parallelforsøg også internationalt. Var det ikke rigtigt, at sager kunne sendes videre til internationale ekspertpaneler eller på anden vis? Jeg tror i øvrigt, vi bliver nødt til at gøre det, for jeg tror, det kommer i EF-direktivet, men det var jo nok en idé at have det med.

Og så lige det sidste, som også er et ændringsforslag, jeg synes vi skulle overveje at tage ind til forbedring af forslaget. Det er, at der simpelt hen sættes penge af til forskning i alternative metoder. Vi har foreslået det i forbindelse med behandlingen af husdyrene, som jo også er i en elendig situation. Tilsvarende kunne man godt tænke sig, at der gik penge ind, eventuelt fra afgifterne, til forskning i alternative metoder.

Det var nogle ting bare for at sige, i hvilken retning jeg forestiller mig vi kan gøre forslaget endnu bedre.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg er glad for, at fru Margrete Auken ikke ønsker noget svar på spørgsmålet om mindretalsindstillinger på nuværende tidspunkt. Jeg vil gerne have lejlighed til at bedømme, hvordan det er, man arbejder sammen, for der kan også være noget ubehageligt ved, at tingene skal afgøres med flertal og mindretal, at man måske finder den bedste arbejdsform på den måde, man har det i øjeblikket, men det er da rigtigt, at vi kan drøfte det videre.

Jeg forstår udmærket den opfattelse, at dette at virke for at finde nogle alternative metoder, altså forskningen hertil, er noget særdeles afgørende, og det vil jeg gerne knytte til tallene, som jeg nævnte før. Jeg nævnte den baggrund, man godt kan tænke sig for, at antallet af dyr, der anvendes til dyreforsøg, er blevet forøget, og hvis man skal undgå det, så tror også jeg, at muligheden for at finde frem til alternative metoder er meget afgørende.

Jeg skal ikke tage stilling til nu, og det blev jeg heller ikke bedt om, hvorvidt der skal afsættes bestemte beløb til dette formål, men selve det at arbejde på at finde frem til alternative metoder tror jeg er både nødvendigt og afgørende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om private registre m.v. og lov om offentlige myndigheders registre.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(FremSAT 8/10 86).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt starte med at sige, at målsætningen for Socialdemokratiet og afgørende for os er at forbedre beskyttelsen af borgernes privatliv. Netop når der bliver indsamlet og opbevaret oplysninger om den enkeltes rent private forhold, er det meget væsentligt, at vi skaber garantier for, at oplysninger ikke misbruges eller røbes. Ikke mindst tror jeg, at den rivende hast, der har været i den teknologiske udvikling, og mulighederne, der kommer dermed, har været medvirkende årsag til at give utryghed i forbindelse med afgivelse af rent private oplysninger, og det må derfor være vores opgave med denne revision at give den tryghed og den sikkerhed, som borgerne ønsker og forventer.

Jeg vil i den forbindelse benytte lejligheden til at takke ministeren for på væsentlige punkter, som det er tilfældet, at have imødekommet Socialdemokratiets krav til ændringer af registerlovgivningen.

Spørgsmålet er dog, om ministeren er gået langt nok i beskyttelsen af borgerne mod unødvendig registrering, om borgerne med denne lovgivning i hånden kan føle sig sikre